ČASNI KUR'AN

DUŠA ISLAMSKOG UMMETA

القرآن الكريم روح الأمة الإسلامية

Šahid el-Bušejh

Kerim Mršo

Sarajevo, 2026.

Uvod

Sa imenom Allaha, Svemilosnog, Milostivog.

Neka su salavat i selam na našega prvaka, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i njegove ashabe. Nema snage niti moći osim kod Allaha, Uzvišenog i Veličanstvenog. Slavljen neka si Ti, mi nemamo znanja osim onoga čemu si nas Ti poučio, zaista si Ti Sveznajući i Mudri. Allahu, otvori nam vrata Svoje milosti, nadahni nas mudrošću u govoru i učini nas od onih koji su na Pravom putu iz Tvoje dobrote i blagodati.

Hvala Allahu koji je stvorio nebesa i Zemlju i dao da postoje tmine i svjetlo.

(ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَٰتِ وَٱلنُّورَ)

„**Sva hvala neka je Allahu Koji je nebesa i Zemlju stvorio i tmine i svjetlo dao.**“ (El-En’am, 1.)

Hvala Allahu koji je Svome robu objavio Kur’an i nije mu dao nikakve iskrivljenosti.

(ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ ٱلْكِتَٰبَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُۥ عِوَجَاۜ)

„**Sva hvala neka je Allahu Koji Svome robu objavljuje Knjigu, i nije je dao iskrivljenu.**“ (El-Kehf, 1.)

Hvala Allahu kojem pripada svaka hvala i na ovom i na budućem svijetu.

Draga braćo i sestre, tema ovog govora jeste: „Časni Kur’an - duša islamskog ummeta.“

Kur’an je čista Allahova objava i sažetak Allahove upute cijelom čovječanstvu. On u sebi sadrži i potvrđuje sve ono što je iz prethodnih objavljenih knjiga trebalo ostati:

(وَأَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ)

„**A tebi objavljujemo Knjigu, s Istinom, da potvrdi knjige prije objavljene i da nad njima bdi.**“ (El-Ma’ide, 48.)

Zato je Kur’an Knjiga u punom smislu te riječi. Ranije je o nekima bilo rečeno:

(أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ)

„**Zar ne vidiš one kojima je dat dio Knjige?!**“ (Alu Imran, 23.)

A sada je objavljena potpuna Knjiga:

(الٓمٓ ذَٰلِكَ ٱلْكِتَٰبُ لَا رَيْبَ ۛ فِيهِ ۛ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ)

„**Elif-lam-mim. Ova Knjiga, u koju nema sumnje, uputa je bogobojaznima.**“ (El-Bekare, 1-2.)

Ova čista i potpuna uputa govori i o duši (ruhu). Pa šta se podrazumijeva pod dušom? A šta se podrazumijeva pod islamskim ummetom?

Značenje ummeta

Pod ummetom se misli na islamski ummet - zajednicu muslimana. Ona počinje od prvog muslimana na Zemlji i traje do posljednjeg muslimana kojeg će Zemlja poznavati.

U historiji čovječanstva nikada nije postojala zajednica koja je vjerovala u ono što je došlo od Allaha, a da nije bila muslimanska. To se nikada nije dogodilo. Zbog toga ne postoje takozvane „nebeske religije“. Taj izraz je čista izmišljotina i ne odgovara stvarnosti. Vjera je samo jedna:

(إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَٰمُ)

„**Vjera je kod Allaha, doista, islam!**“ (Alu Imran, 19.)

i također:

(أَفَغَيْرَ دِينِ ٱللَّهِ يَبْغُونَ)

„**Zar pored Allahove vjere žele neku drugu?**“ (Alu Imran, 83.)

Svi oni koji su vjerovali u Musaa, Isaa, Davuda, Sulejmana, Ibrahima i druge vjerovjesnike, alejhimu-selam, bili su muslimani. Svaki vjernik koji je živio na Zemlji prije nas bio je musliman i pripadao je ummetu islama.

Današnje stanje ovog ummeta jeste ono što se danas naziva *islamskim svijetom* - svijetom rastrganim na dijelove, kao što znate. U njemu je ono što se naziva kolonijalizmom činilo nepravdu i nasilje. Zapravo, trebalo bi ga nazvati razaranjem, a ne civiliziranjem. Širio je nered i razorio ummet cjepajući ga na komade.

Ko od nas danas, na primjer, može zamisliti da je Indija dio islamskog ummeta? Iako je očigledna historijska činjenica da su tom zemljom muslimani vladali sedam stoljeća, kao što su Andaluzijom vladali devet stoljeća. Vlast im nije oduzeta sve dok nisu prekršili Allahov zavjet, kao što se to često dešavalo.

Uzvišeni Allah nije nepravedan prema svojim robovima. Ono u čemu se danas nalazimo rezultat je naših dijela. Naše stanje je prirodna posljedica naših postupaka. Mi zaslužujemo i gore od ovoga.

(وَمَا بِكُم مِّن نِّعْمَةٍ فَمِنَ ٱللَّهِ)

„**Svaka blagodat koju uživate od Allaha je.**“ (En-Nahl, 53.)

i:

(وَمَآ أَصَٰبَكُم مِّن مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُواْ عَن كَثِيرٍ)

„**Nesreća koja vas zadesi je zbog onoga što su ruke vaše stekle, a mnogo toga On i oprosti.**“ (Eš-Šura, 30.)

Naše nesreće su brojne, a zaslužujemo i više od onoga što nas je zadesilo.

Ova Indija, koju danas smatramo hinduističkom zemljom, bila je muslimanska sve do dolaska britanskog kolonijalizma koji je vlast oduzeo muslimanima i predao je hindusima. Isto je učinio i u Palestini, kada je vlast oduzeta od muslimana i predana Jevrejima. Tako je postupila i francuska okupacija u drugim područjima, poput Senegala, kada je vlast oduzeta od muslimana i predana u ruke kršćana. Čak i u područjima gdje nije bilo kršćana, podsticale su se misionarske aktivnosti kako

bi stvorila dovoljno ljudi kojima će moći predati vlast. Neka propadne njihov trud!

Iznenadio sam se kada sam saznao da na Indijskom polukontinentu živi više od 550 miliona muslimana. Međutim, kolonijalna vlast je izdvojila ono što se danas naziva Pakistanom iz Indije, zatim ga podijelila na Zapadni Pakistan (oko 150 miliona stanovnika) i Istočni Pakistan (Bangladeš) u kojem živi oko 200 miliona muslimana. U samo hinduističkoj Indiji ostalo je više od 200 miliona muslimana. To znači da je među pet ljudi koji danas žive u Indiji jedan musliman. Ipak, mi o tome gotovo ništa ne znamo.

Dakle, izraz islamski ummet danas se koristi za ono geografsko područje koje se naziva islamskim svijetom, a nadamo se da će jednog dana postati nešto drugačije od onoga što je danas.

Značenje duše

Kaže Uzvišeni Allah:

(وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلرُّوحِ ۖ قُلِ ٱلرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّى وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا)

„**Pitaju te o duhu. Reci: Duh je nešto što samo Gospodar moj zna, a vama je dato samo malo znanja.**“ (El-Isra, 85.)

Duh je jedna od božanskih tajni. Kada je prvi put udahnut u Adema, pojavile su se sve osobine života. Kada se nakon toga udahne sinu Ademovom, on time postaje novo stvorenje. A kada duh napusti njegovo tijelo, ono postaje beživotno tijelo poput ostalih zemaljskih materija - ne koristi niti šteti, ne čuje niti govori, ničemu ne koristi i ništa ne znači.

Tajna našeg postojanja, našeg djelovanja, svega što činimo i ostavljamo iza sebe, u suštini se vraća ovom elementu: duši. Kada je prisutna, prisutan je i život, a kada je nema, nestaje život sa svim svojim osobinama.

Kur’an je duh poput te duše. Uzvišeni Allah kaže:

(وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا)

„**Tako Mi i tebi objavljujemo Duh iz odredbe Naše.**“ (Eš-Šura, 52.)

Ovdje se pod duhom misli na Allahovu Knjigu. To je izraz koji ukazuje na tajnu Objave, naglašavajući da ona u čovjeku proizvodi ono što duh proizvodi kada mu se udahne.

Jedan od nas, kako stoji u hadisu: „**Stvaranje svakog od vas sabire se u utrobi njegove majke četrdeset dana kao kap sjemena, zatim isto toliko bude ugrušak, zatim isto**

toliko bude komadić mesa, a potom mu se pošalje melek koji u njega udahne dušu.“[1]

Tada on postaje potpuno drugo stvorenje u odnosu na ono što je bio prije.

I pojedinac i društvo, zajedno, uz Kur’an postaju novo stvorenje jer ovaj Kur’an ima prirodu koja veoma podsjeća na prirodu duše. Zato je izraz koji se koristi za njega sličan izrazu koji se koristi kao duša.

O duhu Allah Uzvišeni kaže:

(وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلرُّوحِ ۖ قُلِ ٱلرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّى)

„**Pitaju te o duhu. Reci: Duh je nešto što samo Gospodar moj zna.**“ (El-Isra, 85.)

A ovdje kaže:

(وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا)

„**Tako Mi i tebi objavljujemo Duh iz odredbe Naše.**“ (Eš-Šura, 52.)

Gotovo isti izraz. Time se ukazuje na sličnost između uloge duha u oživljavanju tijela i uloge Kur’ana u oživljavanju srca, čovjeka i društva.

Ovaj ummet ima svoje tijelo i svoju dušu. Tijelo je ono što danas vidimo raspršeno po različitim dijelovima Zemlje. Međutim, njegova duša trenutno nije prisutna u njemu; odvojena je od njega. Zato se u njemu danas ne nalaze

[1] Buharija, br. 3208. i Muslim, br. 2643.

osobine života koje postoje u živom tijelu koje posjeduje duša.

Kada duh nastani tijelo, on ga oživi. A Kur'an jasno i nedvosmisleno govori da posjeduje upravo tu osobinu: kada istinski prodre u biće pojedinca ili zajednice, prenosi ga iz stanja smrti u stanje života.

Uzvišeni Allah kaže:

(أَوَمَن كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَٰهُ وَجَعَلْنَا لَهُۥ نُورًا يَمْشِى بِهِۦ فِى ٱلنَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُۥ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا)

„**Zar je onaj koji je bio mrtav, a koga smo Mi oživili i dali mu svjetlo pomoću kojeg se među ljudima kreće, kao onaj koji je u tminama iz kojih ne izlazi?**" (El-En'am, 122.)

Također kaže:

(ٱسْتَجِيبُوا۟ لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ)

„**Odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas pozove onome što vam daje život.**" (El-Enfal, 24.)

Prema tome, za čovjeka nema istinskog života osim kroz Objavu. Ove milijarde ljudi koje danas žive na Zemlji, prema kur'anskoj logici, sve dok Kur'an nije zaživio u njima, predstavljaju samo gomilu mrtvaca.

Poslušajte i riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: „**Primjer onoga koji spominje svoga Gospodara i onoga koji Ga ne spominje jeste kao primjer živog i mrtvog.**"[2]

[2] Buharija, br. 6407.

Dakle, stvarni život čovjeka postoji samo uz prisustvo Objave, samo onda kada u njega bude udahnut duh Objave. A danas na Zemlji nema sačuvane Objave osim u časnom Kur'anu, a njegovo pojašnjenje nalazi se u Sunnetu, koji je s njim povezan kao pojašnjenje s onim što pojašnjava.

Prisustvom duše pojavljuju se sve osobine života: osjećaj, međusobna povezanost, saosjećanje i uzajamna briga. Na to je ukazao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: „**Primjer vjernika u njihovoj međusobnoj ljubavi, milosti i samilosti jeste kao primjer jednog tijela: kada se jedan njegov organ razboli, cijelo tijelo mu se odazove nesanicom i groznicom.**“[3]

Ta međusobna povezanost, osjećaj pripadnosti, solidarnost, milost, saosjećanje i sve druge osobine koje karakteriziraju živo biće postoje samo zahvaljujući prisustvu duše. Bez duše, nema života, a bez duha Objave, nema istinskog života čovjeka i zajednice.

[3] Muslim, br. 2586.

Utjecaj duha Kur'ana na pojedinca

Ovaj Kur'an nazvan je duhom upravo zbog uloge koju obavlja u čovjeku. Čovjek, prije nego što voda Kur'ana poteče njegovim venama i prožme njegovo biće, je mrtav prema jasnom kur'anskom iskazu kao što je već spomenuto.

Međutim, kada se Kur'an sjedini s njegovim srcem i počne kroz njega teći kao što krv teče kroz cijelo tijelo, tada on zaista postaje novo stvorenje: mijenjaju se njegove sposobnosti, njegova shvatanja i ideje, njegove mogućnosti, potencijali i postignuća.

Jer kroz Kur'an čovjek upoznaje svoga Gospodara i spoznaje Stvoritelja, tebareke ve te'ala. Tada se na Njega istinski oslanja i od Njega traži svaku pomoć. Iz Allahovog imena El-Kavijj (Snažni) crpi snagu, iz imena El-Alim (Sveznajući) crpi znanje, iz imena El-Hakim (Mudri) crpi mudrost, iz imena Er-Rahman i Er-Rahim crpi milost, i tako redom.

Uzvišeni Allah obasipa ga blagodatima i milošću kroz svjetla Svojih lijepih imena, pa se u njegovom biću širi ono što se širi od tih utjecaja. On postaje nosilac jedne sasvim neuobičajene energije i snage u poređenju s onim kakav je bio prije.

Prisjetimo se prvih i najjasnijih primjera.

Prije svega, najuzvišenijeg uzora - Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Šta je bio bez Kur'ana? A šta postao s Kur'anom?

Tokom četrdeset godina prije nego što mu je objavljeno:

(ٱقْرَأْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلَّذِى خَلَقَ)

„**Čitaj s imenom Gospodara tvoga Koji stvara.**“ (El-Alek, 1.)

šta je mogao učiniti na Arabijskom poluotoku?

Šta je mogao promijeniti u ljudskim dušama, među ljudima, plemenima, porodicama, zajednicama i u samom toku historije?

Ali početkom spuštanja Kur’ana, početkom spuštanja ovog duha, on je postao potpuno drugo stvorenje. Bio je čovjek, pa mu je na to dodano da mu se objavljuje. Kada mu je objavljen ovaj Kur’an, on sam je postao svjetlo koje sija:

(يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ شَٰهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا وَدَاعِيًا إِلَى ٱللَّهِ بِإِذْنِهِۦ وَسِرَاجًا مُّنِيرًا)

„**O Vjerovjesniče, zaista smo te poslali kao svjedoka i kao donositelja radosnih vijesti i kao upozoritelja, da - po Njegovom naređenju - pozivaš k Allahu, i kao svjetiljku koja sija.**“ (El-Ahzab, 45-46.)

Obasjan je svjetlom Kur’ana:

(قَدْ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٌ وَكِتَٰبٌ مُّبِينٌ)

„**Od Allaha vam dolazi Svjetlo i Knjiga jasna.**“ (El-Ma’ide, 15.) pa je postao svjetiljka koja sija.

I svaki musliman u čije biće prodre Kur’an također će sigurno imati svjetlo, ali svako prema svojoj pripremljenosti i vrsti prirode i materijala ima svoje svjetlo.

Pogledajmo prve primjere, a na čelu njih je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kako je ovim duhom

postao novo rođenje, pa je učinio ono što je učinio u historiji do Sudnjeg dana. Preoblikovao je Arapski poluotok na drugi način, sakupio njegov raspršeni i razjedinjeni narod, oblikovao ga u novu formu, u oblik visoko razvijene ljudske zajednice visokog kvaliteta, kojom su arapski muslimani ostvarili ono što su ostvarili kroz historiju, od osvajanja koja su se širila Zemljom poput svjetlosti, dosežući krajnji zapad i krajnji istok.

Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je nakon dolaska Kur'ana u kratkom periodu koji predstavlja trećinu njegovog života, ostavio ogromno dostignuće koje traje već 15 stoljeća i čiji se utjecaj i dalje nastavlja i nastavit će se. Ostvario je ovo djelo koje se u prostoru proširilo na sve kontinente poznate u to vrijeme u veoma kratkom periodu. Za manje od jednog stoljeća Evropa je bila osvojena od muslimana s njene zapadne strane, a islam se proširio u Aziju i Afriku.

A područja do kojih je stigao islam napuštena su tek kada su muslimani zanemarili svoju vjeru, kada je iz njih izvučen duh Kur'ana i kada je u njima oslabila njegova snaga. Tada ih je Uzvišeni Allah kaznio time što im je oduzeo povjerenje iz ruku i nad njima dao vlast njihovim neprijateljima, kao u našem današnjem stanju.

Drugi primjer: Omer ibn Hattab, radijallahu anh.

Šta je Omer bio prije Kur'ana? Šta je bio prije nego što je u njega udahnut duh Kur'ana? Bio je čuvar deva, bio je čovjek među ljudima koji se nalaze u brojnim selima i gradovima.

Međutim, čim je u njega udahnut duh Kur'ana i kada je u njemu prostrujala svjetlost Kur'ana, te kada je Kur'an ovladao njegovim srcem, razumom i bićem, vidimo ga kako se pretvara u veliku snagu. Snagu koja daje primjere u

sposobnosti upravljanja, suočavanja s izazovima i novim okolnostima na širini prostora, protezanju vremena i raznolikosti ljudi.

Da li je Omer imao išta od toga ili je mogao i sanjati da ima takvu sposobnost da nije bilo duha Kur'ana?

Treći primjer: Abdullah ibn Mes'ud, radijallahu anh.

Ovaj mladi, mršavi pastir, kako se on promijenio nakon što je u njega udahnut duh Kur'ana? Kako se transformirao pa je počeo da se suprostavlja svim Kurejšijama i da im javno uči Kur'ana u vrijeme kada niko nije mogao javno spominjati Kur'an.

Četvrti primjer: Bilal, radijallahu anh, a vi znate njegovu priču. I mnogi takvi primjeri.

Sva ta stanja u koja su ovi ljudi dospjevali rezultat su tog novog značenja koje je u njih ušlo. To je značenje Kur'ana koji ima osobinu duše, kojim se materijalno, glineno biće pretvara u novo stvorenje, kao što je glina Adema, alejhis-selam, pretvorila u ono što se pretvorila, pa je postao dostojan sedžde nakon što je Allah u njega udahnuo od Svoga duha.

Utjecaj duha Kur'ana na zajednicu

To se dogodilo pojedincima, a isto se dogodilo i događa se zajednici i zajednicama. Kur'an u zajedničkom i kolektivnom biću proizvodi utjecaj sličan utjecaju duše: ujedinjuje njegove dijelove i čvrsto ih povezuje.

Uporedimo stanje mrtvaca kada ga duša napusti. Šta mu se tada događa? On se potpuno raspada na svoje osnovne zemljane i druge sastavne elemente. Ti se elementi raspršuju i svaki odlazi na svoju stranu kako bi se spojio sa svojim prirodnim elementom u zemlji.

Šta je napustilo to biće smrću? Čovjek umre dok ga gledamo. Ništa se na njemu nije promijenilo, a ipak se sve promijenilo. Šta ga je napustilo? Napustilo ga je nešto što se zove duša. To je, dakle, ono što je ujedinjavalo njegovo biće i sprečavalo ga da se raspadne, razdijeli i da se jedan njegov dio odriče drugoga. To je ono što mu je davalo sve te osjećaje i sve te sposobnosti.

Isto se može reći za vjerničku zajednicu ili islamski ummet, makar bio predstavljen u malom obliku. Kada se u njemu nastani duša, odnosno u njegovim sastavnim dijelovima od pojedinaca, porodica i skupina, on se po svojoj snazi, djelotvornosti i utjecaju pretvara u drugo stvorenje.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije mogao učiniti ono što je učinio na Arapskom poluotoku osim pomoću onih u kojima se nastanio duh Kur'ana, pa su se okupili u obliku jedinstvenog bića, koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ukazujući na ovo značenje, opisao kao tijelo:

„**Primjer vjernika u njihovoj međusobnoj ljubavi, milosti i samilosti jeste kao primjer jednog tijela: kada se**

jedan njegov organ razboli, cijelo tijelo mu se odazove nesanicom i groznicom.“[4]

On je sve vjernike u njihovom međusobnom odnosu uporedio s jednim tijelom. Tako mi Allaha, ne postoji primjer kojim čovjek može bolje predočiti značenje potpune povezanosti, potpunog jedinstva, uzajamne solidarnosti, međusobne povezanosti i potpune samilosti od primjera tijela. Takav primjer ne postoji.

Evo ti ovaj primjer: krećeš se velikom brzinom, pa tvoje oko iznenada ugleda duboku provaliju ispred tebe. Oko brzo prenosi informaciju centru za obradu u mozgu koji brzo daje odgovor i izdaje naredbe nozi i cijelom tijelu, pa se ono usmjerava u drugom pravcu.

Ta međusobna podrška, ta povezanost, ta cjelovitost, ta izgrađenost... ne znam kako to da izrazim. Nije moguće to predočiti drugačije osim primjerom jednog tijela.

Šta je to što ova odvojena i raspršena tijela pretvara u jedno tijelo koje posjeduje ove osjećaje, ovu povezanost i ovu vrstu odnosa među svojim dijelovima, među vrstama organa od kojih je sastavljeno i među odnosima tih organa jednih prema drugima, u njihovim funkcijama, međusobno upotpunjavaju te funkcije i njihovo kretanje pod vodstvom jednog velikog centra koji ih usmjerava?

Sve to bilo je zahvaljujući duhu Kur’ana. Zato treba raditi na tome da u nama nastani duh Kur’ana kako bismo oživjeli i prešli iz stanja smrti u stanje života.

[4] Muslim, br. 2586.

Utjecaj Kur'ana na ljudski rod

Ako mrtvac nema ni snage ni mogućnosti, onda živi čovjek, prema kvaliteti svog bića, ima utjecaj na svijet. A čovjek, kojem i mi pripadamo, posebna je vrsta stvorenja. Na to ukazuje činjenica da ga je Uzvišeni Allah učinio namjesnikom na Zemlji:

(وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّى جَاعِلٌ فِى ٱلْأَرْضِ خَلِيفَةً)

„**A kada Gospodar tvoj reče melecima: Ja ću na Zemlji nasljednika - halifu postaviti!**" (El-Bekare, 30.)

Također, Uzvišeni Allah naredio je melekima da mu učine sedždu i učinio ih njegovim čuvarima. Uzvišeni Allah potčinio mu je sve osim Sebe:

(أَلَمْ تَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ)

„**Kako ne vidite da vam je Allah potčinio sve što postoji na nebesima i na Zemlji?**" (Lukman, 20.)

Dakle, čovjek je stvorenje posebne vrste sa veoma velikim sposobnostima.

Iz izraza *namjesnik* također se osjeća međusobno nasljeđivanje generacija, što su objasnili mnogi ajeti, među kojima je:

(إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنۢ بَعْدِكُم مَّا يَشَآءُ كَمَآ أَنشَأَكُم مِّن ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ ءَاخَرِينَ)

„**Ako hoće, uklonit će vas, i poslije vas one koje On hoće dovesti, kao što je od potomstva drugih naroda vas stvorio.**" (El-En'am, 133.)

Jedno od značenja namjesnika jeste biće koje nasljeđuje drugo biće. To je uobičajeno materijalno nasljeđivanje: stariji umiru, a mlađi dolazi. Također, to je i nasljeđivanje u upravljanju ovosvjetskim poslovima i vlasti nad dunjalukom, kao što je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „**Dunjaluk je sladak i zelen, a Allah će vas učiniti njegovim nasljednicima pa će gledati kako ćete postupati.**“[5]

Ovim kontinuitetom u namjesništvu čovjek može ostvariti velike stvari koje ne padaju na pamet kasnijim generacijama. Ostvaruje stvari koje ranijim generacijama nikada nisu ni pale na um. Generacije se međusobno upotpunjuju od Adema, alejhis-selam, pa do Sudnjeg dana, te se tako zaista ostvaruje čovjekova misija na Zemlji, ostvaruje se namjesništvo i izvršava sa namjesništvom.

Čovjek je vrsta čiji jedni pripadnici nasljeđuju druge. A onaj koji je učinjen namjesnikom na Zemlji nije samo Adem, nego rod Ademov. Rod Ademov je taj koji je učinjen namjesnikom prema sistemu namjesništva.

To zahtijeva nagomilavanje znanja i upotpunjavanje ljudske spoznaje, čiji je izvor Uzvišeni Allah, a ne neko drugi. Nema nijednog znanja koje kruži ovim svijetom preko čovjeka - bio on nevjernik ili vjernik - a da njegov izvor nije Allah, dželle dželaluhu, iz upute koja dolazi od Njega Uzvišenog.

Od upute koja je pohranjena u čovjeku, na koju ukazuje ajet:

(قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِىٓ أَعۡطَىٰ كُلَّ شَىۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ)

[5] Muslim, br. 2742.

„**Gospodar naš je Onaj Koji je svemu dao oblik a zatim ga uputio.**“ (Taha, 50.)

Allah je Taj koji je čovjeka poučio onome što nije znao, putem Objave i mimo Objave, premda je znanje koje je došlo Objavom znanje svih znanja.

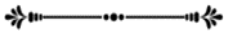

Kako da se duh Kur'ana nastani u nama?

Trebamo se truditi da ovaj duh nastanimo u sebe, a to nije moguće osim okretanjem Allahovoj Knjizi: učenjem, razumijevanjem, djelovanjem po njoj i njenim prenošenjem drugima. Jer spasenje čovjeka, bilo kojeg čovjeka, nije moguće osim ako izvršava ove četiri zadaće.

(وَٱلۡعَصۡرِ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَفِي خُسۡرٍ)

„**Tako mi vremena, doista je čovjek na gubitku.**" (El-Asr, 1.)

Gubitak koji je trajan i neprekidan. Čovjek je stalno na gubitku, stalno se spušta naniže. Stvoren je u najljepšem obliku, a zatim ga je Allah vratio na najniže stepene, osim onih...

Doista je on na gubitku, osim:

(إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡحَقِّ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ)

„**...osim onih koji vjeruju i dobra djela čine, i koji jedni drugima Istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje.**" (El-Asr, 3.)

Ako bi ljudi izvršavali samo jedno od tih stvari: „vjerovali", ali ne činili dobra djela, niti bi preporučivali Istinu, niti bi preporučivali strpljenje... Da li bi se takvi ljudi spasili gubitka?

Nema načina! Ajet to ne prihvata i odbacuje. A i stvarnost to odbacuje.

Tako mi Uzvišenog Allaha, ako se čovjek ne pretvori u zračeći element, ako se ne pretvori u izvor koji obilno daje,

onda će se neizbježno uprljati. Nečistoća će sigurno naći put do njega na ovaj ili onaj način.

Ali ako neprestano šalje dobro, ako iz njega izvire dobro, ako poziva na dobro, čini dobro i traži da se čini dobro, tada postaje nespreman za prihvatanje zla. Postaje gotovo nesposoban za to, jer ta sposobnost u njemu nestaje. Neprestano je zauzet pružanjem dobra drugima.

On je poput vode: ako se ne kreće, ustajaće i pokvarit će se, a ako teče, čisti.

A vjernik, ako samo vjeruje i čini dobra djela u njihovom općem smislu, ali ne preporučuje istinu, ne prenosi istinu i ne podnosi teret njenog prenošenja, tada nije poput vode koja teče, niti je poput tekuće čiste vode.

Zato je to nešto bez čega se ne može.

Mi smo ummet svjedočenja nad ljudima

Mi smo ummet koji nije kao ostali ummeti. Mi smo ummet posebne vrste. Allah ga je izveo:

(كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ)

„**Vi ste najbolji ummet koji je izveden za ljude.**“ (Alu Imran, 110.)

Nije rekao: „koji se pojavio među ljudima“, nego je rekao: „**koji je izveden**“, što ukazuje da postoji Onaj koji ga je izveo, te da nije izašao sam od sebe. Zatim je izveden „**za ljude**“, pa je po svojoj prirodi ovaj ummet ummet pozivanja. Zato su neki muslimanski sociolozi smatrali da bi se definiciji muslimana trebalo dodati da je on daija (pozivalac Allahu). Kada kažemo musliman, to znači čovjek koji vjeruje u Allaha i poziva Njemu, jer je osobina islama u svojoj suštini, kako kroz historijsku primjenu tako i kroz stvarnost tekstova, povezana s pozivanjem Allahu Uzvišenom.

Mi smo ummet svjedočenja nad ljudima:

(يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱرۡكَعُواْ وَٱسۡجُدُواْ وَٱعۡبُدُواْ رَبَّكُمۡ وَٱفۡعَلُواْ ٱلۡخَيۡرَ)

„**O vjernici, ruku' i sedždu obavljajte i Gospodaru svome ibadet činite, i dobra djela činite**“ (El-Hadž, 77.). Ovo su pripreme.

(وَجَٰهِدُواْ فِي ٱللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِۦ)

„**I borite se, Allaha radi, istinski, onako kako se treba boriti!**“ (El-Hadž, 78.). Ovdje smo već ušli u temu, a džihad počinje džihadom pozivanja.

(وَجَٰهِدۡهُم بِهِۦ جِهَادٗا كَبِيرٗا)

„**I bori se protiv njih njime (tj. Kur'anom) velikim džihadom!**“ (El-Furkan, 52.). Ovdje sve počinje.

(وَجَٰهِدُواْ فِي ٱللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِۦ)

„**I borite se, Allaha radi, istinski, onako kako se treba boriti!**“ (El-Hadž, 78.), sve do najuzvišenijeg vrhunca:

(هُوَ ٱجۡتَبَىٰكُمۡ)

„**On vas je izabrao**“ (El-Hadž, 78). To je tačka izvođenja. On vas je odabrao za ovu vjeru.

Zaista, da li je iko od nas povjerovao ili bio upućen u vjerovanje isključivo svojim djelom? Koju je blagodat neko unaprijed učinio prije nego što je postao vjernik pa da njome zasluži blagodat imana?

Svako ko je povjerovao, povjerovao je isključivo Allahovom dobrotom i milošću. Čak su i vjerovjesnici, alejhimu-selam, postigli ono što su postigli samo Allahovom dobrotom i milošću:

(وَوَجَدَكَ ضَآلّٗا فَهَدَىٰ)

„**I zalutalim te nađe, pa te uputi.**“ (Ed-Duha, 7.)

(وَإِن كُنتُم مِّن قَبۡلِهِۦ لَمِنَ ٱلضَّآلِّينَ)

„**On vas je uputio, a zaista ste prije toga u zabludi bili.**“ (El-Bekare, 198.)

Dakle, samo čistom milošću došao je ovaj iman svakome čovjeku i došlo je ovo dobro.

(وَجَٰهِدُواْ فِى ٱللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِۦ ۚ هُوَ ٱجْتَبَىٰكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِى ٱلدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَٰهِيمَ هُوَ سَمَّىٰكُمُ ٱلْمُسْلِمِينَ مِن قَبْلُ وَفِى هَٰذَا لِيَكُونَ ٱلرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ)

„**I borite se, Allaha radi, istinski, onako kako se treba boriti! On je vas izabrao i u vjeri vam nije ništa teško propisao, u vjeri pretka vašeg Ibrahima. Allah vas je otprije muslimanima nazvao, i u ovom Kur'anu, da bi Poslanik bio svjedok protiv vas.**“ (El-Hadž, 78.)

I ovdje dolazimo do onoga što sam želio istaći:

(لِيَكُونَ ٱلرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُواْ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ)

„**Da bi Poslanik bio svjedok protiv vas, i da biste vi bili svjedoci protiv ostalih ljudi.**“ (El-Hadž, 78.)

Koja je to zadaća? Ista ona zadaća koju je imao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. To je zadaća sljedbenika Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

(لِيَكُونَ ٱلرَّسُولُ شَهِيدًا)

„**Da bi Poslanik bio svjedok protiv vas.**“ (El-Hadž, 78.)

(فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍۭ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ شَهِيدًا)

„**A šta će tek biti kada iz svakoga naroda dovedemo svjedoka, a i tebe dovedemo da o ovima svjedočiš?!**“ (En-Nisa, 41.)

A vi također:

(وَتَكُونُواْ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ)

„**I da biste vi bili svjedoci protiv ostalih ljudi.**“ (El-Hadž, 78.)

Svaka generacija svjedoči generaciji koja dolazi poslije nje i svako prema svom nivou. Onaj učeniji, koji ima veći udio u naslijeđu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ima i veći udio u svjedočenju. I tako dalje...

Molimo Allaha, Uzvišenog i Silnog, da nas i vas učini od onih koji imaju veliki udio u tome.

Jedan od muslimanskih sociologa u ovom vremenu uveo je ovu osobinu - osobinu pozivanja (da‘ve) - u samu definiciju muslimana smatrajući da čovjek nije istinski musliman sve dok ne prenosi ovo dobro i ne podnosi na tom putu ono što mu je Allah odredio.

Zato je obaveza svakog od nas, kao i svih muslimana, da se trude širiti ovo dobro, kako bi se ovaj duh nastanio i u drugima, te kako bi se nastanio u što većem broju muslimana, pa čak i u svim muslimanima, ako Allah Uzvišeni da.

Tako bi zbog toga došli u novo stanje - stanje o kojem svi sanjamo: da od krajnjeg istoka Zemlje do njenog krajnjeg zapada postanemo jedan ummet, onako kako je Allah želio da budemo.

A to nećemo postati osim kroz jedan zajednički duh koji nas okuplja: duh Kur’ana, koji treba da se nastani u pojedincima, da se nastani u skupinama, da se nastani u zemljama, a zatim i u cijelom tijelu ummeta.

Neophodnost razumijevanja pouke Kur’ana

Ako to osjetimo u punom smislu, onda se obaveza prije svega usmjerava na razumijevanje onoga što se želi ovom vjerom i ovim Kur’anom. To je zato što je Kur’an poruka poslana preko Poslanika koji je prenosi ljudima:

(وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ لِأُنذِرَكُم بِهِۦ وَمَنۢ بَلَغَ)

„**A meni se ovaj Kur'an objavljuje da njime vas i one do kojih on dopre upozoravam.**“ (El-En’am, 19.)

Ova poruka dolazi od Gospodara ljudi, Vladara ljudi, Boga ljudi. Ako ovu poruku ne upoznamo, ako je ne pročitamo u cijelosti, kako ćemo razumjeti šta se njome želi? Kako ćemo primijeniti ono što se njome traži? I kako ćemo postići ono što se želi od nas?

A zatim, ako se zadovoljimo samo njenim učenjem, a ne budemo je razumjeli, tu se također javlja veliki problem. Zato moramo čitati i razumijevati. Jer ako ne razumijemo šta se od nas traži, kako ćemo odgovoriti na to kada stanemo pred Allaha Uzvišenog? I kako ćemo u ovom dunjalučkom životu imati koristi od toga što se traži od nas?

Uzvišeni Allah poslao je ovo dobro da usreći čovječanstvo. Poslao je ovo dobro da ljudi žive lijepim životom, da postanu dobri:

(تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَ)

„**One kojima meleki dušu uzimaju dok su čestiti.**“ (En-Nahl, 32.)

Postali su dobri u svojoj hrani, dobri u svom piću, dobri u svom izražavanju, dobri u svom razmišljanju, dobri u svojim djelima i stanjima, sve dok nisu postali istinski dobri i čestiti.

Tada će im biti rečeno:

(سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡ طِبۡتُمۡ)

„**Mir vama, bili ste dobri.**“ (Ez-Zumer, 73.)

Bili ste dobri na dunjaluku, pa uđite u dobri dom kako biste uživali u ahiretskim blagodatima. Uđite u kuću mira:

(سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡ طِبۡتُمۡ فَٱدۡخُلُوهَا خَٰلِدِينَ)

„**Mir vama, bili ste dobri, zato uđite u njega, u njemu ćete vječno boraviti.**“ (Ez-Zumer, 73.)

Allahu naš, uvedi nas Svojom milošću u Svoju milost, jer Ti Svojom milošću odlikuješ koga hoćeš.

Allahu naš, smiluj nam se i učini nas uzrokom milosti drugima i učini nas milošću od Sebe među Svojim robovima za sve svjetove.

Zato što nas Kur’an i njegova mjerila uče da nismo stvoreni osim za Ahiret kao osnovu. A dunjaluk je prolazan, nestajući i kratkotrajan. Njegovo vrijeme je malo, a sve njegove strasti i blagodati su prolazne.

Pravi život je ono što dolazi nakon smrti. Zato je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

„**Pametan je onaj koji obračunava sebe i radi za ono što dolazi poslije smrti.**“[6]

Kao što se oni koji jedu okupljaju oko pune posude hrane, a to je danas islamski svijet nad kojim su se okupili oni koji ga napadaju kroz prethodna i sadašnja stoljeća, naročito zapadne „krvopije“ koje su podijelile naslijeđe onoga što su nazvali bolesnim čovjekom, misleći na Osmansko carstvo kao simbol muslimana.

Neko je upitao: „Allahov Poslaniče, hoćemo li tad biti u malom broju?“

On je rekao: „**Ne, vi ste mnogobrojni, ali ste kao pjena bujice.**“

Pjena je ono što se nalazi na površini vode, lagano i bez težine. Kada dođe bujica, ona je nosi zbog svoje slabosti.

I dodao je: „**Allah će iz vaših srca ukloniti strahopoštovanje i ubacit će u vaša srca strah od vašeg neprijatelja, i ubaciti u vaša srca *el-vehn*.**“

Rekoše: „A šta je to *el-vehn*, Allahov Poslaniče?“

On reče: „**Ljubav prema dunjaluku i prezir prema smrti.**“

Ovo je bolna bolest koju danas živimo u islamskom svijetu: okretanje dunjaluku, takmičenje u njemu i grabež oko njega.

Pa gdje je lijek? On je u ljubavi prema Ahiretu, a ne u ljubavi prema prolaznom:

[6] Ebu Davud, br. 4297., Ahmed, br. 22397. i Ibn Ebi Šejbe, br. 38402.

(كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ ٱلْعَاجِلَةَ)

„**Ali, naprotiv, vi ovaj prolazni svijet volite.**“ (El-Kijame, 20.)

Nijedan narod nije volio život i mrzio smrt a da nije ponižen i poražen. A kad god su ljudi tražili smrt i težili joj (u smislu spremnosti na žrtvu i istinu), postajali su ponosni i pobjednici.

Zato je potreba ummeta za duhom Kur'ana danas ogromna zbog našeg stvarnog stanja. Brate muslimanu, kakav je danas udio pojedinca u Allahovoj Knjizi?

Naša stvarnost je glasna optužba jer se u školama ne družimo s Kur'anom, niti živimo s Kur'anom - ni u riječi ni u značenju. Ni naši mediji nemaju veze s Kur'anom, ni u riječi ni u značenju. Naša kultura i sve što se nažalost tiče našeg života - u tome nije prisutan duh Kur'ana.

Ako želimo iskrenu tevbu, ako se želimo vratiti ovoj vjeri istinskim povratkom, ako želimo povratak historiji kao vođeni, ispravni i predvodnički povratak, povratak časti i svjedočenja nad ljudima, povratak pravednog vođstva - nema puta do toga osim povratka Kur'anu.

Da ga primimo onako kako su ga primili prvi muslimani, da živimo s njim i po njemu, riječju i značenjem da ne prihvatimo ništa drugo kao hranu za naše duše.

Jer duše se ne hrane ničim osim duhom Kur'ana, a onaj ko se hrani blatom, neće proizvesti ništa osim tame i mraka.

Zato je danas potrebno da svaki od nas preispita sebe i obračuna se sa sobom po tom osnovu: kakav je njegov odnos prema Allahovoj Knjizi?

Ako nađe neki udio - neka ga ojača i poveća. A ako ne nađe ništa - neka učini iskrenu tevbu i od sada počne svoj istinski kontakt s Kur’anom.

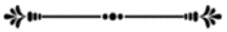

Obaveza poznavanja arapskog jezika radi razumijevanja Kur'ana

Ako ne razumijemo značenje poruke Kur'ana, nećemo moći od nje imati korist. To zahtijeva, pa čak i obavezuje svakog muslimana da poznaje jezik Kur'ana, jer je on objavljen na jasnom arapskom jeziku:

(بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ)

„**Na jasnom arapskom jeziku.**" (Eš-Šuara, 195.)

A svako postavljenje prepreke između muslimana i poznavanja ovog jezika i njegovog savladavanja radi razumijevanja Kur'ana smatra se velikim zločinom, ogromnim prijestupom i velikim munkerom.

Zato muslimani moraju osjetiti ovu stvar onako kako ona zaslužuje, te se truditi u učenju arapskog jezika, njegovom podučavanju i približavanju njegovih tajni ljudima jer je on osnovni ulaz za razumijevanje Allahove, tebareke ve te'ala, Knjige.

I ovdje se treba reći jedna riječ u ime Allaha Uzvišenog: jedna od najvećih nepravdi koja se danas čini prema muslimanima i prema čovječanstvu jeste udaljavanje od arapskog jezika i njegovo zapostavljanje jer je on jedini put ka razumijevanju Allahove Knjige.

A ako se Knjiga ne razumije, tada ne propadaju samo muslimani, nego i ostatak čovječanstva jer su uskraćeni Allahovog govora, Njegove svjetlosti i upute.

Nema puta do te upute osim preko arapskog jezika.

Zato je potrebno ulagati napore u tom pravcu koliko je moguće, kroz individualne i kolektivne napore, kroz udruženja, partije, ministarstva i državu, pa čak i međunarodne organizacije poput ALESCO i ICESCO...

Svi oni trebaju djelovati u jednom pravcu: jačanje arapskog jezika u islamskom svijetu, kako bi ljudi razumjeli značenje Kur'ana i imali koristi od njega.

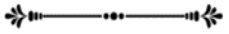

Dužnost ministarstava obrazovanja i informisanja u islamskom svijetu

Zbog toga je velika obaveza ministarstava obrazovanja, kao i svih ministarstava obrazovanja u islamskom svijetu. Velika je odgovornost obrazovnih ustanova, velika je odgovornost prosvjetnih radnika, velika je odgovornost onih koji planiraju obrazovanje i onih koji ga sprovode. Uopćeno govoreći, odgovornosti su ogromne.

To je jedna od najvećih obaveza: da se zaista uloži trud kako bi obrazovanje bilo kur'anski usmjereno, da polazi od Kur'ana, da podučava Kur'anu, da pomaže razumijevanju Kur'ana i da se nastoji da se ova nova pokoljenja, ova djeca koja odrastaju u islamu, oblikuju prema onome što Kur'an želi, da budu odgojena prema sadržaju i poruci Kur'ana.

Molimo Allaha za uspjeh. Neka svako učini onoliko koliko može i neka doprinosi tom pravcu koliko je u njegovoj moći jer je razumijevanje poruke Kur'ana put ka primjeni Kur'ana, a primjena Kur'ana je cilj njegove objave.

Ako se Kur'an ne razumije i po njemu ne radi, kako se onda može zamisliti korist od Kur'ana?

Primjer toga je kao primjer čovjeka koji od tebe traži da mu pokažeš put do određenog mjesta. Ti ga precizno uputiš, nacrtaš mu mapu puta koji vodi do cilja, ali on umjesto da slijedi te upute, okrene se od njih. Hoće li takav čovjek imati koristi?

Nemoguće. Nemoguće je da do njega stignu plodovi te upute i tog usmjeravanja.

Kur'an je zaista uputa onome ko ga slijedi:

(يَهْدِى بِهِ ٱللَّهُ مَنِ ٱتَّبَعَ رِضْوَٰنَهُ)

„**Njome Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje steći zadovoljstvo Njegovo.**“ (El-Ma’ide, 16.)

A onome ko ga ne slijedi nema puta do upute.

Zato je potrebno ukloniti mnoge nagomilane prepreke između nas i Kur’ana: prepreku jezika, prepreku čitanja, prepreku razumijevanja i prepreku primjene.

Također treba ukloniti odvraćanja i smetnje koje stoje na putu primjene Kur’ana. Sve ono što odvraća od Kur’ana predstavlja prepreku njegovoj primjeni, a zabave i razonode u svim svojim oblicima odvlače od Kur’ana.

(وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشْتَرِى لَهْوَ ٱلْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ)

„**Ima ljudi koji kupuju zaludan govor, da bi, bez znanja, s Allahova puta odvodili.**“ (Lukman, 6.)

Ima onih koji kupuju beskoristan govor, ima onih koji ga prodaju, ima onih koji ga šire, ima onih koji ga proizvode i ima mnogih drugih koji u tome učestvuju.

I ovdje također dolazi odgovornost ministarstava informisanja i ministarstava u islamskom svijetu. Dolazi i odgovornost udruženja koje šire dobro, ili koja bi trebala širiti dobro, kao i odgovornost onih koji drže predavanja, učestvuju na skupovima i svih onih koji prenose znanje i šire kulturu.

Isto tako, sva udruženja i organizacije trebaju svoje djelovanje utemeljiti na Kur’anu, dati mu središnje mjesto u svojim programima, odgoju i obrazovanju, kao i u oblikovanju i ponovnom oblikovanju čovjeka na tlu islama.

Kur’an mora imati prvu riječ u planiranju i programiranju ponovne izgradnje čovjeka jer za to nema zamjene mimo Kur’ana.

I neophodno je da se svaki od nas neposredno poveže s Kur’anom i da se uklone sve prepreke koje stoje između čovjeka i Kur’ana.

Očekivani plodovi udahnjivanja duha Kur'ana u ummetu danas

Takvim neprekidnim, međusobno podržanim i usklađenim naporima može se, ako Uzvišeni Allah da, udahnuti ovom ummetu duh Kur'ana. A kada mu se udahne njegov duh, pojavit će se znakovi života.

Jedan od znakova jeste osjećajnost - da jedni osjećaju stanje drugih na ispravan način. Pa ako zaboli Egipat, ili neka druga zemlja, svi ostali gradovi i zemlje priteknu joj u pomoć, podršku i potporu. Tada niko neće reći: „Šta nas briga za Kašmir, kada nas od Indije dijele hiljade kilometara?" Ili: „Šta nas briga za Čečeniju, koja je na sjeveru Zemlje, a mi na njenom jugu?"

Kada se duh Kur'ana udahne u ummet, on u njemu rađa sve funkcije Kur'ana: funkciju života, funkciju svjetlosti, upute, izvođenja iz tmina na svjetlo, lijeka i milosti!

Zato je potrebno ulagati pojedinačni i zajednički trud kako bi se ummet vratio Kur'anu, da bi se pojavila sveobuhvatna i potpuna islamska zajednica koja će biti sposobna svjedočiti ljudima na ostatku Zemlje.

Allah će sigurno pomoći Svoju vjeru i Allah će sigurno ostvariti Svoju odredbu:

(إِنَّ ٱللَّهَ بَٰلِغُ أَمۡرِهِۦۚ قَدۡ جَعَلَ ٱللَّهُ لِكُلِّ شَيۡءٖ قَدۡرٗا)

„**Allah će, zaista, ispuniti ono što je odlučio; Allah je svemu već rok odredio.**" (Et-Talak, 3.)

(هُوَ ٱلَّذِيٓ أَرۡسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلۡهُدَىٰ وَدِينِ ٱلۡحَقِّ لِيُظۡهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ)

„**On je poslao Poslanika Svoga s uputom i pravom vjerom, da bi je uzdigao iznad svih vjera.**“ (Et-Tevbe, 33.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

„Allah mi je skupio Zemlju pa sam vidio njene istoke i njene zapade i vlast moga ummeta dosegnut će ono što mi je od nje pokazano.“[7]

Ovo je radosna vijest od njega, sallallahu alejhi ve sellem, kao i mnoge druge radosne vijesti u Kur’anu i vjerodostojnim hadisima koje nagovještavaju da će se ova vjera vratiti i da će se proširiti po cijeloj Zemlji, ako Uzvišeni Allah da.

Esselamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu.

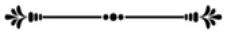

[7] Muslim, br. 2889.

Sadržaj

Uvod..... 1

Značenje ummeta..... 3

Značenje duše..... 6

Utjecaj duha Kur'ana na pojedinca..... 10

Utjecaj duha Kur'ana na zajednicu 14

Utjecaj Kur'ana na ljudski rod..... 16

Kako da se duh Kur'ana nastani u nama? 19

Mi smo ummet svjedočenja nad ljudima 21

Neophodnost razumijevanja pouke Kur'ana..... 25

Obaveza poznavanja arapskog jezika radi razumijevanja Kur'ana..... 30

Dužnost ministarstava obrazovanja i informisanja u islamskom svijetu..... 32

Očekivani plodovi udahnjivanja duha Kur'ana u ummetu danas..... 35